

I

ДЕВОН У ДЕНЬ

ТЕПЕРШНІЙ ЧАС

Ми лиш почали пробиратись незнайомою місцевістю, тепер мусимо очікувати зустрічей з дивними пригодами та дивними небезпеками.

Артур Мекен, «Терор»¹

У такі дні Девон купувала в магазинах лише три речі: книжки, випивку та крем для чутливої шкіри. Книжки вона їла, випивка тримала її при тямі, а крем вона брала для Кая, свого сина. Він періодично страждав на екзему, особливо взимку.

¹ У 2021 році у «Видавництві Жупанського» в серії «Майстри готичної прози» вийшло зібрання творів Артура Мекена, в перекладі Марти Сахно. Незважаючи на те, що у зібрання були включені найвідоміші твори валлійського автора, який справедливо вважається одним з фундаторів містичного жанру та класиком жахів, саме «Терор», що має характерні ознаки пізнього періоду творчості письменника, до цієї збірки не увійшов. Цей короткий роман, що вийшов у 1917 році, іноді вважають відвертою автобіографією Мекена через спільні риси автора та головного героя твору. За сюжетом роману тварини постають проти людей, а дія його відбувається у віддаленому районі Уельса. (Тут і далі – примітки перекладачки).

У цьому магазині книжок не було, лише ряди пістрявих журналів. Її вони були не до смаку, та і в будь-якому випадку, книжок, щоб поїсти, вдома вона мала вдосталь. Її погляд зачепив обкладинки з легким порно, електроінструментами, історіями про життя, аж до нижньої полиці, де сяяли жовтим та рожевим дитячі журнали.

Девон провела короткими нерівними нігтями по обкладинках. Вона розмірковувала, чи не купити один для Кая, адже скидалось на те, що йому зараз могло б сподобатись подібне читиво, проте вирішила цього не робити. Після сьогоднішнього вечора його вподобання можуть і змінитись.

Вона пройшла до кінця ряду, шаркаючи підощвами по лінолеуму, та поставила корзину на стрічку. Чотири пляшки горілки та тубик крему.

Касир глянув на корзину, а тоді знову на неї.

— Маєте документ?

— Перепрошую?

— У вас є якийсь документ? — повторив він повільно, наче для когось, хто недочуває.

Вона витріщилась на нього.

— На бога, та мені ж двадцять дев'ять!

І так, вона мала вигляд на кожен з цих років.

Він низав плечима та схрестив руки в очікуванні. Він і сам був не більш ніж дитиною, мав, може, вісімнадцять чи дев'ятнадцять років, тому, працюючи в сімейному магазині, мабуть, намагався дотримуватись усіх правил.

Усе це було зрозуміло, але вплинути на нього вона ніяк не могла. У Девон не було документів. Ні свідоцтва про народження, ні паспорта, ні посвідчення водія, нічого. Офіційно її не існувало.

— Забудьте, — Девон штовхнула до нього свій кошик, пляшки закалатали. — Я візьму випивку деінде.

Вона вийшла, роздратована й сердита. Юрби підлітків постійно купували випивку в інших магазинах

на розі. Це тут було звичним явищем. І те, що хтось вирішив перевірити документи саме у неї, настільки явно дорослої, мало сміховинний вигляд.

Лише перетнувши погано освітлену вулицю, вона зрозуміла, що пішла, не купивши крем. Забутий лосьйон був незначною невдачею, але вона настільки перманентно підводила Кая стількома різноманітними, незліченними способами, що навіть цієї крихітної помилки було достатньо, щоб усе всередині неї стислось від гніву.

Вона подумала, чи не повернутись по крем, але тоді глянула на годинник. Наближалась восьма вечора. Уже є ризик спізнитися. Окрім того, екзема була мізерною проблемою порівняно з його голодом. Набагато важливіше було його нагодувати.

Ньюкасл-на-Тайні був досить гарним містом, хоч і, на думку Девон, дещо шумним. Цієї пори року сонце заходило о четвертій, тому небо було цілковито темним, гули ліхтарі. Брак зовнішнього світла відповідав її настрою. Девон примусила себе перевірити телефон. Короткий список контактів. Ні повідомлень. Ні дзвінків.

Вона пробиралась повз низку старих терас. Перехожі снували тротуаром туди-сюди. Біля одного з будинків зібралась щільна групка людей, що випивали та курили. Крізь незашторені вікна лилася музика. Щоб обійти цей натовп, Девон звернула ліворуч від головної вулиці.

Існувало так багато усього, про що їй потрібно було пам'ятати, перебуваючи на вулиці та серед людей. Перше — треба вдавати, що вона мерзне. Подумавши про це, вона щільніше закуталась в пальто, так, наче її турбував холод. Ще одне — імітувати звуки кроків. Вона човгала ногами з навмисною важкістю, розтираючи гравій та пил підборами. Великі черевики допомагали з важким кроком, робили її незграбною та кремезною, наче дитина у дорослому взутті.

Те, що вона могла бачити у темряві, було ще однією незручністю. Доводилось пам'ятати, що потрібно скося поглядати довкола, прокладаючи собі шлях всіяним сміттям тротуаром, хоча вона могла бачити усе абсолютно чітко, вона змушена була вдавати страх, якого вона ніколи не відчувала, але який повинен був керувати нею. Одинока людська жінка вночі мала йти з обережністю.

Коротше кажучи, Девон завжди мусила поводитись як здобич, а не як хижачка, якою вона стала.

Вона пришвидшила крок, щоб скоріше дістатись дому. Квартира, яку вона орендувала (лише готівка, жодних запитань), займала вбоге приміщення над шиномонтажем. Вдень там було гамірно, тхнуло маслом і було чути розмови клієнтів. Вечори були тихішими, хоч і не менш неприємними на запах.

Донизу алеєю, тоді нагору по сходах до заднього входу. Дверей, що виходили б на вулицю, не було, але це було добре. Бо це означало, що вона могла повертатись та йти темними провулками, уникаючи поглядів цікавих очей, — як і її відвідувачі, коли вони приходили. Конфіденційність була життєво необхідною.

Девон виловила з-за пазухи зв'язку ключів, що висіла у неї на шії на шнурку, прив'язаному до латунного компаса зі сталевим ланцюжком. Вона струснула шнурком, встромила ключ у замок і ще трохи з ним позмагалась, перш ніж увійти всередину.

Оскільки ні вона, ні її син не потребували світла, у квартирі панувала цілковита темрява. Це економило електроенергію та трохи нагадувало їй про дім, у ті часи, коли він ще був до неї гостинним: прохолодний неосвітлений спокій садиби Фейрвезер з її напівтемними коридорами та нашаруванням тіней у бібліотеках.

Однак сьогодні вона чекала людської компанії, тому повмикала світло усюди. Дешеві лампочки замерехтіли своїм анемічним еством. Квартира вмещувала лише кла-

устрофобічний життєвий простір, малесеньку кухоньку з розкладним столом, ванну кімнату ліворуч та зачинену спальню праворуч, де її син щодня і проводив більшість свого часу. Вона кинула сумку біля дверей, повісила пальто на гачок і попрямувала до його кімнати.

— Каю? Ти не спиш?

Тиша, тоді ледь чутне шаркання зсередини.

— Не було лосьйону, вибач, — сказала вона. — Закінчився. Я візьму завтра, окей?

Шаркання припинилося.

Вона завжди відчувала спокусу зайти й запропонувати йому щось приємне. Але перетнувши тритижневу позначку, голод вже мав виснажити його нанівець, перетворивши страждання на нестерпну агонію, адже тіло починало виробляти токсини. Безумство, невиліковне нічим, окрім наступного годування, вже охопило його розум, та навіть і після годування жага буде присутня постійно. Він або сидів би у кутку, згорнувшись і не реагуючи, або з шаленою люттю напав би на неї.

Неможливо було вгадати, якою була б його реакція, тому, тремтячими пальцями, вона просто постійно перевіряла засуви замість того, щоб заходити. Один зверху, другий знизу, обидва міцні, встановлені нею самостійно, і один звичайний замок, що замикався на ключ. У кімнаті не було вікон, завдячуючи її незручному плануванню по відношенню до крамниці, додаткової охорони там не потрібно. Цього разу.

Хтось постукав у двері її квартири. Вона підскочила, відчуваючи розчарування, а тоді глянула на годинник. Десять по восьмій, вчасно. Добре, що вона не повернулася по лосьйон.

Девон пішла, щоб впустити свого гостя. У нього було ім'я, але вона б не дозволила собі навіть подумки його вимовити. Краще зважати лише на його роль, його професію: місцевий вікарій. Те, що треба: не більше і не менше.

Вікарій з тривогою чекав на неї на східцях біля дверей, одягнений у чорне з гірчичним пальто, що, мабуть, могло б бути модним років сорок тому. У нього були добрі очі, він поводився спокійно та був вражаюче терплячим до нападок громади. Не дошкуляв надмірною увагою дітям, не мав серйозних особистих проблем, які вона могла б помітити протягом двох тижнів інтенсивного стеження. Звісно, в усіх є дрібні недоліки і проблемки, завжди, але це було даністю, і з цими дрібницями вона могла впоратися. Зрештою, вони — лише люди.

— Дякую.

Девон згорбилася, щоб здаватись меншою. Бути зніяковілою, діяти неохоче і, перш за все, здаватись вразливою. Безпробійний спосіб, який щоразу збивав їх з пантелику.

— Я й не думала, що ви прийдете.

— Та що ви! — посміхнувся він. — Я ж казав вам у неділю — це взагалі не проблема.

Девон нічого не сказала, лише удавано боязко те-ребила компас на шиї. Вона провадила такі розмови чи їхню варіацію стільки разів, що вже перепробувала усі репліки та зрозуміла: краще дозволяти їм перебрати ініціативу на себе. Мабуть, і одягнути їй варто було щось жіночніше, щоб мати ще менш загрозовий вигляд, але вона зневажала сукні.

— То можна зайти? — наважився він, і вона, вдавни ніяковість щодо власної неввічливості, відійшла вбік.

Він зачепився поглядом за напівзруйнований ін-тер'єр. І тут Девон не могла йому дорікнути. Вона при-несла звичні незграбні вибачення щодо стану квартири, доки він у відповідь звично стримано її заспокоював.

Завершивши і цей ритуал, вона сказала:

— Мій син у поганому стані. Я говорила з ним тро-хи раніше, але він не відповів. Боюся, вам теж може не надто пощастити.

Вікарій кивнув, стурбовано стиснувши губи.

— Якщо ви не проти, щоб я спробував, то я зорієн-туюсь по ходу, чи зможу з ним поговорити.

Девон зціпила зуби, щоб стримати презирливий сміх. Ніби розмова може вирішити такі проблеми. Це не було провинною вікарія, вона сама сказала, що у Кая депресія, але її все одно розбирав істеричний сміх.

Вікарій все ще чекав на її відповідь. Вона спро-моглася кивнути, сподіваючись, що він зчитає її емо-ції лише як муки вибору, і провела його до замкнених дверей.

— Ви замикаєте свого сина у кімнаті? — його голос звучав стурбовано, і вона відчувала вагу його осуду, від-криваючи кожен із засувів. Поза усілякими сумнівами, він вважав, що вона певним чином причетна до поточ-ного психічного стану Кая.

Якби ж тільки він знав.

— Усе дуже складно, — Девон повернула ключа і зу-пинилася, усвідомлюючи, що її серце калатає. — Я маю ще дещо у вас спитати.

— Що саме? — насторожився вікарій. Мабуть, його внутрішнє чуття попереджало про небезпеку, якої його очі не помічали.

Та це вже не мало значення. Він пропав ще в той момент, коли увійшов всередину.

Вона зустрілася з ним поглядом.

— Ви хороша людина?

Це питання бентежило її щоразу. З кожною жертвою.

— Ви добрий?

Він насупився, обдумуючи свої слова. Намагаючись зрозуміти, якого саме заспокоєння вона шукала, хоча шансів вгадати в нього було як кіт наплакав. Проте для неї його вагання саме по собі було заспокоєнням. Погані люди брехали швидко й холодно — або, ще гірше, відкидали питання, іноді навіть жартома.